

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB)

Üretimde buluşların geliştirilmesine kaynak teşkil eden araştırma-geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik bir düzenleme olarak 6 Temmuz 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile, yüksek teknoloji içeren yatırımlar için özel yatırım alanları oluşturulması hedeflenmiştir. Türkiye'de kurulu 18 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesin'den 8 adedi halihazırda faaliyettedir.

Teknoloji geliştirme bölgesi tanımı

Üretimde buluşların geliştirilmesine kaynak teşkil eden araştırma-geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik bir düzenleme olarak 6 Temmuz 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile, yüksek teknoloji içeren yatırımlar için özel yatırım alanları oluşturulması hedeflenmiştir. 2 Ocak 2004 tarihinde yapılan yasal düzenleme ile TGB'lerde faaliyet gösteren firmalara önemli vergi avantajları sağlanmıştır.

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nda TGB'ler; 'Yüksek/ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların, belirli bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsünün olanaklarından yararlanarak teknoloji veya yazılım ürettikleri/geliştirdikleri, teknolojik bir buluşu ticari bir ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştürmek için faaliyet gösterdikleri ve bu yolla bölgenin kalkınmasına katkıda buldukları, aynı üniversite, yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsü alanı içinde veya yakınında; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği site veya bu özelliklere sahip teknopark" olarak tanımlanmaktadır.

Teknoloji geliştirme bölgelerinin amaçları

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin amacı, ülke sanayinin uluslararası piyasalarda rekabet edebilir duruma gelmesi ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulabilmesi için;

- teknolojik bilgi üretmek,
- üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek,
- ürün kalitesini veya standardını yükseltmek,
- verimliliği artırmak,
- üretim maliyetlerini düşürmek,
- teknolojik bilgiyi ticarileştirmek,
- teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemek,
- küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak,
- Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun kararları da dikkate alınarak teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanakları yaratmak,
- araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkânı yaratmak,
- teknoloji transferine yardımcı olmak ve
- yüksek/ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik alt yapıyı sağlamaktır.

Türkiye'de faaliyet gösteren teknoloji geliştirme bölgeleri

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanun kapsamında, 18 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesi kurulmuştur. Bu bölgeler aşağıda gösterilmektedir;

Province	Number	Province	Number
Ankara	6	Erzurum	1
İstanbul	3	Bursa	1
Trabzon	1	Elazığ	1
Kocaeli	3	Denizli	1
Konya	1	İzmir	1
Tokat	1	Edirne	1
Eskişehir	1	Isparta	1
Antalya	1	Mersin	1
Kayseri	1	Diyarbakır	1
Gaziantep	1	Adana	1

Teknoloji geliştirme bölgelerindeki yatırımlara yönelik teşvikler

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile sağlanan teşvik ve muafiyetler aşağıda belirtilmiştir:

- 2547 sayılı YÖK Kanununun 39. maddesine göre, öğretim elemanları, yurtiçinde ve yurtdışında geçici görevlendirme esaslarına göre yapacakları çalışmaları, üniversite yönetim kurulunun izni ile, bölgedeki kuruluşlarda yapabilirler. Aylıklı izinli olarak bölgede görevlendirilen öğretim üyelerinin, bölgede elde edecekleri gelirler, üniversite döner sermayesi kapsamı dışında tutulur.
- Ayrıca öğretim elemanları, üniversite yönetim kurulunun izni ile yaptıkları araştırmaların sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde; şirket kurabilir, kurulu bir şirkete ortak olabilir veya bu şirketlerin yönetim kurullarında görev alabilirler.
- Bölgede yer alan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bölgedeki yazılım ve Ar-Ge'ye dayalı üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları, 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır.
- Bu süre içerisinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri de katma değer vergisinden müstesnadır.
- Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri de **31.12.2013 tarihine kadar** her türlü vergiden muaftır.
- Bölge içinde yer alan Teknoloji Geliştirme Merkezlerinde KOSGEB tarafından desteklenen girişimciler, Kanunun sağladığı muafiyetlerden ayrıca yararlanırlar.
- 4691 sayılı Kanun kapsamında anonim şirket olarak kurulan ve bölgenin yönetim ve işletmesinden sorumlu şirket, Kanunun uygulanması ile ilgili

işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Bu Kanunun uygulanması ile ilgili elde edilen kazançlar da 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır.

- Atık su arıtma tesisi işleten Bölgelerden atık su bedeli alınmaz.
- 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca, Bölgenin kurulması için gerekli arazi temini, alt yapı ve idare binası inşası ile ilgili giderlerin 'yönetici şirketlerce karşılanamayan kısmı' yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanmaktadır.

Teknoloji geliştirme bölgelerinde yatırım yapmak

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer almak isteyen firmalar çalışmakta veya proje geliştirmekte oldukları sektöre göre Yönetici Şirketler ile görüşerek hangi bölgede yer alacaklarını belirleyebileceklerdir. Firmalar her bir Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin hazırlamış olduğu Bölge İşletme Yönergesi hükümlerine göre başvuru yapar ve faaliyette bulunurlar.

Bölge içinde faaliyete geçen firma, çalıştırdığı Ar-Ge personelini Yönetici Şirketin onayından sonra muafiyetten yararlanmak üzere Maliye Bakanlığına bildirim yapmak zorundadır.

Daha detaylı bilgi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı websitesine başvurulabilir.